

Pagyvenusių asmenų gyvenimo kokybės problematika: jų psichoemocinės sveikatos gerinimas teikiant mobiliąsias kosmetologijos paslaugas

Loreta Valatkevičienė*¹, dr. Zita Baužienė²

¹Kauno kolegija, Medicinos fakultetas, K. Petrausko g. 15, LT-44162, Kaunas,
tel. + 370 37 33 01 49, el. paštas loreta.valatkeviciene@go.kauko.lt

²Kauno kolegija, Verslo fakultetas, Pramonės pr. 20, Kaunas, LT - 50468, Kaunas,
tel. + 370 37 75 11 27 el. paštas zita.bauziene@go.kauko.lt

(Gauta 2024 m. vasario mėn.; atiduota spaudai 2024 m. kovo mėn.; prieiga internete nuo 2024 m. gegužės 10 d.)

Anotacija

Senatvė ir su ja susiję gyvenimo kokybės pokyčiai yra aktualūs šiuolaikiniame pasaulyje, kadangi daug skirtingų kultūrų šalių, tarp jų ir Lietuva, susiduria su visuomenės senėjimu. Moksliniai tyrimai rodo, jog pagyvenę asmenys neretai susiduria su psichoemocinės sveikatos sunkumais, todėl turi būti ieškoma būdų, padedančių minėtiesiems asmenims kuo dažniau patirti gyvenimo džiaugsmą, jaustis pilnaverčiais visuomenės nariais. Vienas iš tokių būdų – tai mobiliųjų kosmetologijos paslaugų teikimas.

Reikšminiai žodžiai: *pagyvenę asmenys, gyvenimo kokybė, psichoemocinė sveikata, mobiliosios kosmetologijos paslaugos.*

Abstract

Old age and related changes in the quality of life are relevant in the modern world, as many countries with different cultures, including Lithuania, are facing an aging population. Scientific research shows that senior citizens often face psycho-emotional health problems, so it is necessary to find ways to help these people experience the joy of life as often as possible and feel like full members of society. One such way is the provision of mobile cosmetology services.

Key words: *Elderly people, quality of life, psycho-emotional health, mobile cosmetology services*

Įvadas

Mobiliosios kosmetologijos paslaugos (MKP) yra aiškinamos, kaip nespecializuotose vietose (kliento namuose, globos namuose, ligoninėje, dienos centre ir kt.) atliekamas grožio priežiūros priemonių taikymas (B kategorijos kosmetologijos paslaugos, kurių metu negali būti pažeidžiama oda ar gleivinė), siekiant pagerinti žmonių fizinę išvaizdą (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2004). Derėtų pridurti, jog mobiliosios kosmetologijos paslaugos – tai ir klientų konsultavimas bei švietimas įvairiais grožio puoselėjimo klausimais. MKP teikiamos įvairaus amžiaus ir fizinės būklės asmenims, todėl kosmetologams savo veikloje neretai tenka susidurti ir su socialiai pažeidžiamais asmenimis – neįgaliaisiais, jaunimu ir, žinoma, pagyvenusiais asmenimis (Okunevičiūtė-Neverauskienė & Moskvina, 2014). Specialistas, teikiantis MKP, privalo suvokti, su kokiais iššūkiais, gyvenimo kokybės pokyčiais susiduria pagyvenę visuomenės nariai bei kiti socialiai pažeidžiami asmenys ir kokie yra minėtųjų asmenų poreikiai.

Tyrimo tikslas – atskleisti pagyvenusių asmenų gyvenimo kokybės problematiką, gerinant jų psichoemocinę sveikatą teikiant mobiliąsias kosmetologijos paslaugas.

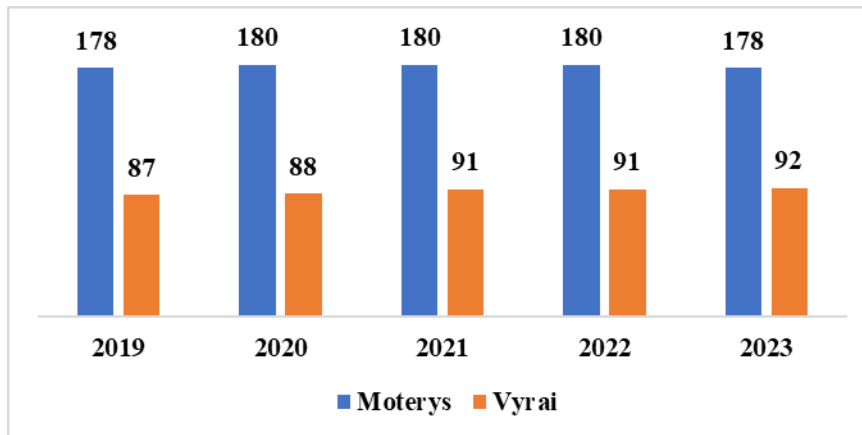
Tyrimo metodika

Rengiant straipsnį, taikyti tiek Lietuvos, tiek užsienio mokslinių publikacijų bei Lietuvos Oficialiosios statistikos portale pateikiamų duomenų palyginimo ir apibendrinimo metodai, padedantys atskleisti Lietuvos gyventojų senėjimo tendencijas, bendruosius pagyvenusių asmenų gyvenimo kokybės aspektus ir mobiliųjų kosmetologijos paslaugų vaidmenį gerinant minėtųjų asmenų psichoemocinę sveikatą.

Tyrimo rezultatai ir jų aptarimas

Lietuvos gyventojų senėjimas. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis, visuomenė skirstoma pagal amžių: nuo 40 iki 59 – vidutinio amžiaus žmogus; nuo 60 iki 74 metų amžiaus – pagyvenęs; nuo 75 iki 90 – senas, o vyresni kaip 90 – laikytini ilgaamžiais. Demografinis senatvės koeficientas (žr. 1 pav.), parodantis, kiek šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus tenka 65 metų ir vyresnio amžiaus žmonių, atskleidžia Lietuvos visuomenės tendenciją. Analizuojant Oficialios statistikos portalo (2024) duomenis, pastebėta, jog nuo 2015 metų iki 2023 metų vyrų skaičius nelabai didėjo, tačiau yra gerokai mažesnis už moterų skaičių. Moterų skaičius analizuojamu laikotarpiu nežymiai sumažėjo.

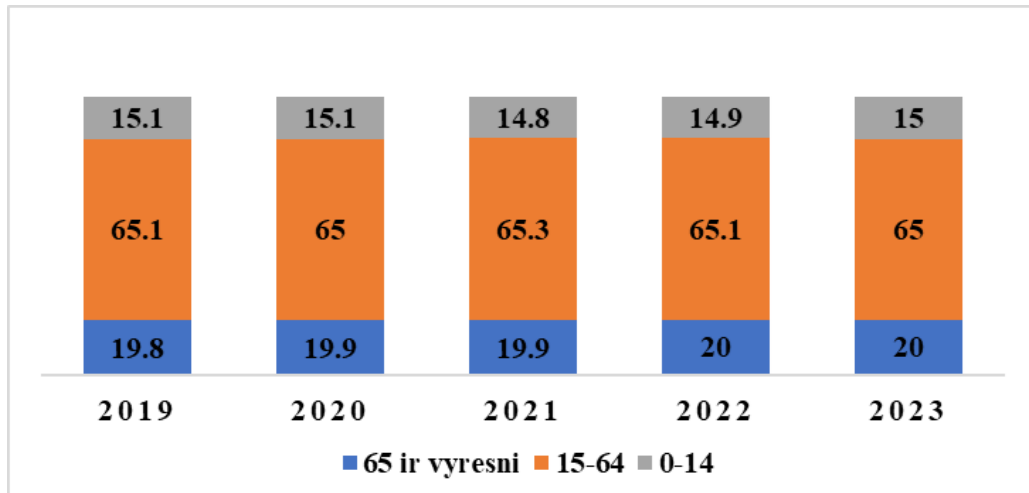
1 pav. Demografinis senatvės koeficientas (Oficialios statistikos portalas, 2024)
Fig. 1. Demographic coefficient of old age (Official Statistics portal, 2024)

Lietuvos gyventojų medianinis amžius (Oficialios statistikos portalas, 2024) 2019–2023 metais nesikeitė – išliko 44 metai, tačiau vyrų 2019 metais buvo 40, o nuo 2020 iki 2023 padidėjo iki 41 metų. Moterų medianinis amžius tiriamuoju laikotarpiu išliko toks pats – 47 metai.

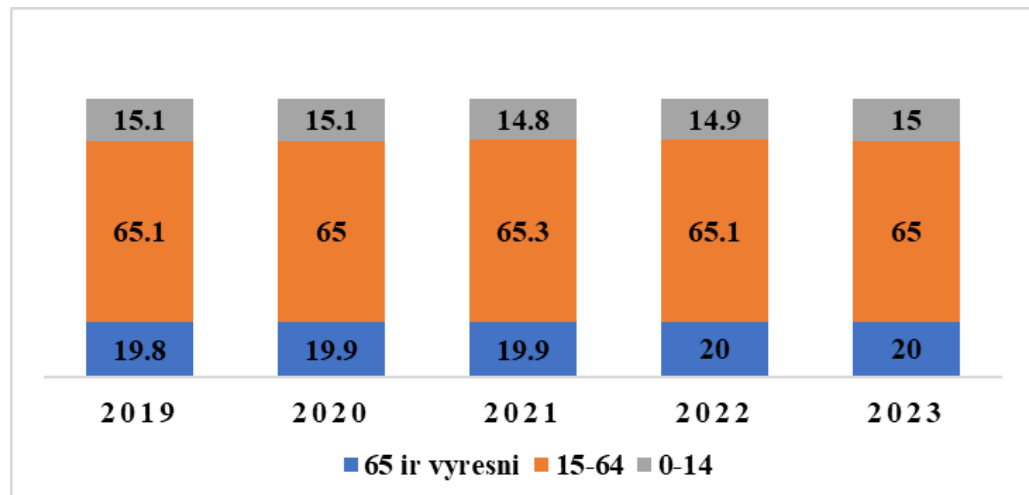
Oficialiosios statistikos portalo duomenimis (žr. 2 pav.), Lietuvoje 2019–2023 metų laikotarpiu vaikų nuo 0 iki 14 metų skaičiaus procentinė išraiška išlieka nekintanti – apie 15 proc., tačiau, palyginti su kitų amžiaus grupių skaičiaus procentiniu pasiskirstymu, pastebėtina nemaža disproporcija, kadangi nuo 15 iki 64 metų amžiaus gyventojų Lietuvoje skaičiaus procentinė dalis yra daugiau negu keturis kartus didesnė – apie 65 proc. Tai suponuoja ir ateities iššūkius, kuriuos turės spręsti būsimosios kartos. Aktualizuojant šios dienos Lietuvos gyventojų demografinę situaciją, 65 ir vyresnių žmonių procentinė išraiška tiriamuoju laikotarpiu išlieka beveik nekintanti – apie 20 proc.

Tiriant Lietuvos visuomenės narių, vyresnių nei 65 metų socialinę problematiką (žr. 3 pav.), aktualizuotinas skurdo rizikos lygio rodiklis. Pastebėtina, jog 2018 metais užfiksuotas 41,7 proc., o 2019 metais – 35,1 proc. Analizuojamu laikotarpiu procentinė skurdo rizikos lygio išraiška – pati mažiausia, nes 2020 metais skurdo rizikos lygis ir vėl išaugo 4,4 procentiniais punktais. 2021 metais užfiksuotas 38,5 proc. skurdo rizikos lygis, vadinasi, per metus laiko sumažėjo 1 procentiniu punktu. Tačiau 2022 metais pastebimą didėjimo tendencija – skurdo rizikos lygis padidėjo 4,6 procentiniais punktais, t. y. 43,1 proc. Ši skurdo rizikos lygio procentinė išraiška yra didžiausia per visą tiriamąjį 2018–2022 metų laikotarpį.

Europos Komisijos (2021) duomenimis, moterų uždarbis paprastai yra mažesnis, jų karjera trunka trumpiau ir nėra tokia nuosekli. Išėjusios į užtarnautą poilsį, ES moterys taip pat gauna vidutiniškai 29,5 proc. mažesnę pensiją negu vyrai.

2 pav. Lietuvos gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (proc.) (Oficialios statistikos portalas, 2024)
Fig. 1. Distribution of the population of Lithuania by age groups (percentages) (Official Statistics portal, 2024)

3 pav. Vyresnių kaip 65 amžiaus asmenų skurdo rizikos lygis (proc.) (Oficialios statistikos portalas, 2024)
Fig. 3. At-risk-of-poverty rate for people over 65 (percentages) (Official Statistics portal, 2024)

Su ypatingomis finansinėmis ir kt. problemomis susiduria neįgalūs vyresnio amžiaus žmonės ar neįgaliais tapę darbingo amžiaus asmenys, kuriems skiriama parama, kompensuojanti prarastas pajamas ir papildomas išlaidas, dažnai nėra pakankama. Be to, pabrėžtina, jog žmonės, kurie tampa neįgalūs išėję į pensiją, dažnai minėtųjų išmokų gauti negali (Europos Komisija, 2021).

Bendrieji pagyvenusių asmenų gyvenimo kokybės aspektai. Mokslinėje literatūroje nurodoma, jog pagyvenę asmenys susiduria su fizinės sveikatos, t. y. anatominiiais pokyčiais (kinta širdies darbingumas, retėja kapiliarų tinklas, nyksta raumenų masė ir kt.), psichikos sutrikimais (nerimas, baimė, susijaudinimas, agresyvumas, stresas, depresija, apatiškumas ir kt.) (Pavolytė, 2017; Lietuvos Respublikos sveikatos ministerija, 2024). Išėjimas į pensiją tokiems asmenims reiškia sulėtėjusį gyvenimo tempą, savęs realizacijos paieškas. Neretai senstant sumažėja socialinis aktyvumas, atsiranda tarpasmeninių ryšių stoka, didėja asmens baimė likti vienišu ir jaustis nereikalingu (Valatkevičienė, 2018; Pavolytė, 2017; Lietuvos Respublikos sveikatos ministerija, 2024). Pabrėžtina, jog visuomenėje pasitaikantis eidžizmo reiškinys (negatyvios nuostatos ir stereotipai apie senėjimą) dar labiau skatina fizinės ir psichologinės pagyvenusių žmonių sveikatos pablogėjimą (Guptor, 2018).

Pagyvenusių ir kitų socialiai pažeidžiamų asmenų psichoemocinės sveikatos gerinimas, teikiant mobiliąsias kosmetologijos paslaugas. Akivaizdu, jog tiek Lietuvoje, tiek kitose šalyse

senėjimo reiškinyms ir jo metu vykstantys gyvenimo kokybės pokyčiai yra itin aktualūs. Verta paminėti, jog panašūs pokyčiai pastebimi ir neįgaliųjų asmenų gyvenimuose, kadangi minėtieji asmenys neretai išgyvena nepasitenkinimo bei nusivylimo gyvenimu jausmus, būna nervingi ir įsitempę. Dažnai kartu su fiziniais kūno pokyčiais į neįgaliųjų gyvenimą ateina apatijos jausmas, noras atsiriboti nuo kasdienio gyvenimo (Čiapaitė, 2015). Negalia neabejotinai paveikia asmenų materialinę gerovę. Be to, kaip ir pagyvenę asmenys, taip ir neįgalieji vis dar susiduria su diskriminacija, socialine atskirtimi ar netgi patyčiomis (Babik & Gardner, 2021).

Visuomenėje šiek tiek rečiau pasitaikanti tema – tai ligonius ir neįgaliuosius asmenis slaugančiųjų gyvenimo kokybės aspektai. Pateikiama, jog tokie asmenys, lygiai taip pat kaip ir neįgalieji, gali patirti depresiją, fizinį išsekimą, socialinę atskirtį, materialinius sunkumus, nerimą, apatiją (Yu, Wang, Liang Zhou, 2015). Ligonius slaugantys asmenys neretai pamiršta save, savo asmeninius poreikius ir rūpinimąsi sveikata (Kazemi, Azimian, Mafi, Allen, Motalebi, 2021).

Galima teigti, jog visos anksčiau išvardintos socialiai pažeidžiamų asmenų grupės susiduria su psichoemocinės sveikatos sunkumais, todėl viena iš MKP teikiančio specialisto užduočių – tai klientų emocinės ir psichologinės sveikatos gerinimas, pasitelkiant grožio puoselėjimo procedūras. 1 lentelėje pateikiama mokslinių tyrimų apžvalga, kuria siekiama parodyti, kokį poveikį grožio puoselėjimo procedūros turi pagyvenusiems, ligoniams ir neįgaliesiems ar ligonius slaugantiems asmenims.

1 lentelė. Grožio puoselėjimo procedūrų poveikis pagyvenusiems, ligoniams, neįgaliesiems ir ligonius slaugantiems asmenims

Table 1. The impact of beauty procedures on elderly, patients/disabled people and caregivers

Tiriamieji	Tiriama sritis	Rezultatai		Autoriai
		Teigiami aspektai	Neigiami aspektai	
Senelių namuose gyvenančios 68–75 m. amžiaus moterys	Mobiliųjų kosmetologijos paslaugų (MKP) teikimas pagyvenusiems žmonėms	MKP prisideda prie pagyvenusių žmonių gyvenimo kokybės gerinimo, skatina pažinti ir mokyti, suteikia pasitikėjimo savimi, mažina atskirtį nuo visuomenės.	MKP galėtų būti teikiamos dažniau, kad mokymosi visą gyvenimą procesas būtų kuo mažiau atskirtas nuo pagyvenusių žmonių.	Valatkevičienė, Mickienė & Teresevičienė, (2019)
60–68 m. amžiaus moterys (išėjusios į pensiją)	Grožio produktus naudojančių pagyvenusių žmonių estetikos ir laimės suvokimas	Rūpinimasis savo kūnu, veidu, plaukais – vienas iš būdų padedančių atrasti harmoniją tarp kūno ir sielos, vidinio ir išorinio grožio.	Išorinis grožis nieko nereiškia, jeigu žmogus nepuoselėja savo vidaus, negali džiaugtis artimųjų kompanija, užsiimti mėgstamomis veiklomis.	Romansini, Scortegagna & Pichler (2021)
65–75 m. amžiaus asmenys	Grožio terapijos programos* pasitelkimas, sietinas su tam tikrų fiziologinių rodiklių pokyčiais	Grožio terapijos programos pasitelkimas pagerina pagyvenusių žmonių parasimpatinės nervų sistemos veiklą, sumažina fiziologinį stresą, prisideda prie gyvenimo kokybės gerinimo.	-	Ryu & Lee (2022)
> 50 m. amžiaus asmenys (įvairių sveikatos būklių, išsilavinimo lygio, šeimyninės bei ekonominės padėties)	Grožio paslaugų poveikis vidutinio amžiaus ir pagyvenusiems žmonėms	Pasitenkinimas grožio procedūra kelia vidutinio amžiaus ar pagyvenusio žmogaus pasitikėjimą savimi, formuoja suvokimą apie sėkmingą amžėjimo procesą, yra siejamas su psichologiniu ir socialiniu stabilumu.	-	Jung & Moon (2018)

1 lentelės tęsinys

Tiriamieji	Tiriama sritis	Rezultatai		Autoriai
		Teigiami aspektai	Neigiami aspektai	
67–96 m. amžiaus moterys, gyvenančios senelių namuose (dalis apklaustųjų turi fizines negalias ar serga lėtinėmis ligomis)	Grožio puoselėjimo veiksnių atlikimo svarba senelių namuose gyvenančioms moterims	Grožio puoselėjimo veiksnių atlikimas (plaukų išvaizdos puoselėjimas, rankų nagų priežiūra, kvepalų naudojimas ir kt.) pirmiausia sukelia džiaugsmo pojūtį, skatina pasijauti svarbiu ir matomu. Daliai neįgalių moterų grožio puoselėjimo veiksnių atlikimas yra it tam tikrų kūno disfunkcijų kompensacija. Komplimentai dėl išvaizdos skatina moteris šiai sričiai skirti daugiau dėmesio.	Dalis senelių namuose gyvenančių moterų grožio puoselėjimo veiksnius gali atlikti tik su didele juos prižiūrinčio personalo pagalba. Apsigyvenimas senelių namuose gali sumažinti moterų norą investuoti į savo išvaizdą. Didelė dalis senelių namuose gyvenančių moterų yra paveiktos nuostatos, jog jų kūno išvaizda yra nepageidaujama.	De Blaere (2019)
38–54 m. amžiaus asmenys, slaugantys ligonius	Mobiliųjų kosmetologijos paslaugų (MKP) teikimas ligonius slaugantiems asmenims	MKP gerina ligonius slaugančių asmenų gyvenimo kokybę, stiprina pasitikėjimą savimi, leidžia pajauti, jog jais taip pat rūpinamasi ir pajavairinti kasdienybę.	MKP ligonius slaugantiems asmenims turėtų būti teikiamos dažniau.	Andrulytė, Jokubaitutė & Valatkevičienė (2023)
Moterų slaugos namuose gyvenančios demencija sergančios pacientės	Makiažo terapijos poveikis demencija sergantiems pacientams	Makiažo terapija gali būti naudojama kaip įrankis, siekiant palengvinti demencijos simptomus, padidinti pacientų laimės ir pasitenkinimo jausmus.	-	Tadokoro et al. (2021)
≥ 65 m. amžiaus asmenys	Kosmetinio savimasažo terapijos programos (identiška grožio terapijos programai*) poveikis pagyvenusių asmenų kognityvinėms funkcijoms ir psichologiniams faktoriams.	Kosmetinio savimasažo terapijos programos pasitelkimas pagerina pagyvenusių žmonių kognityvines funkcijas, mažina depresiją, gerina bendrą psichologinę būklę ir taip prisideda prie gyvenimo kokybės pagerinimo.	-	Ryu & Lee (2021)
≥ 18 m. amžiaus moterys, kurios serga ankstyvuojų krūties vėžiu ir patiria šalutinį gydymo poveikį (odos sudirgimas, išblyškusi oda, plaukų netekimas)	Grožio puoselėjimo procedūrų įtaka ankstyvuojų krūties vėžiu sergančių moterų gyvenimo kokybei	Grožio puoselėjimo procedūrų atlikimas gerina ankstyvuojų krūties vėžiu sergančių moterų gyvenimo kokybę, mažina depresiją, didina pasitikėjimą savimi, t. y. – gerina psichologinius rodiklius.	-	Richard, Harbeck, Wuerstlein & Wilhelm (2019)

*Grožio terapijos programa – pagyvenusių žmonių mokymas, kaip prižiūrėti savo rankas (rankų savimasažas), pėdas (pėdų savimasažas), veido odą (valymas, veido savimasažas, kosmetinių kaukių naudojimas ir kt.), susidedantis iš

paprastų ir pasikartojančių veiksmų. Programa sudaroma, nurodant jos trukmę savaitėmis bei pateikiant kiekvienai savaitei suplanuotas veiklas.

**Beauty therapy program – education of elderly people how to take care of their hands (self- hand massage), feet (self-foot massage), facial skin (cleansing, self-massage, application of cosmetic mask, etc.), consisting of simple and repetitive actions. The program is compiled, indicating its duration in weeks and presenting the activities planned for each week.*

Tyrimo rezultatai (žr. 1 lentelę) rodo, jog skirdami laiko sau ir savo išvaizdai pagyvenę žmonės, ligoniai ir neįgalieji ar ligonius slaugantys asmenys išties jaučiasi geriau: didėja pasitikėjimas ir pasitenkinimas savimi, mažinama socialinė atskirtis, gerinama ne tik psichologinė, bet ir fizinė sveikata. Vis dėlto paminėtina, jog mobiliosios kosmetologijos paslaugos socialiai pažeidžiamiems asmenims galėtų būti teikiamos dažniau. Romanssini et al. (2021) tyrimas atskleidžia, jog pagyvenusio žmogaus išvaizdos puoselėjimas turi eiti koja kojon su kitomis šioms asmenims mielomis veiklomis. Viena iš svarbiausių – bendravimas su aplinkiniais (Netuveli & Blane, 2008). Akivaizdu, jog grožio specialistas, teikdamas paslaugas pagyvenusiems žmonėms, privalo pasižymėti tokiomis savybėmis, kaip empatija, komunikabilumas, kantrybė, dėmesingumas, kūrybingumas (Jocienė, Navikienė ir Valiulienė, 2014).

Verta paminėti, jog buvo rastas tik vienas tyrimas, kuris parodo MKP svarbą, gerinant ligonius slaugančių asmenų psichoemocinę sveikatą. Kaip atskleidžiama De Blaere (2019) tyrime, būtent neįgaliuosius ir ligonius slaugantieji, nesvarbu, ar tai būtų apmokamas ar neapmokamas darbas, yra tie asmenys, kurie neretai rūpinasi ir jų išvaizda taip, galimai, pamiršdami savąją. Taigi, galima teigti, jog grožio puoselėjimo procedūrų atlikimas ligonius ir neįgaliuosius slaugantiems asmenims yra tema, kuriai galėtų ir turėtų būti skiriama daugiau dėmesio.

Dar vienas aspektas, kurį verta paminėti, analizuojant 1 lentelėje pateiktus rezultatus, yra tai, jog nemažai publikacijų gvildinama tema pateikia Korėjos mokslininkai. Kaip teigia rašytoja, grožio ekspertė ir internetinės svetainės apie korėjietišką kosmetiką bei gyvenimo būdą įkūrėja Charlotte Cho (2020, p.1), Korėjoje odos priežiūros ritualas „laikomas ne tuščiu grožio siekimu, o investicija į savo gerovę“, todėl šioje šalyje nuo mažumės mokoma, kaip turi būti rūpinamasi savo oda šalia kitų pagrindinių higienos taisyklių, tokių kaip dantų valymas ar rankų plovimas.

Apibendrinimas

Apibendrinant tyrimo rezultatus, galima teigti, jog Lietuvoje yra pastebimas gyventojų senėjimo reiškinys, todėl pagyvenusių žmonių, kurie yra priskiriami socialiai pažeidžiamų asmenų grupei, gyvenimo kokybės gerinimui turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys. Statistinių duomenų analizė atskleidžia, jog šiandieninėje Lietuvoje pagyvenę žmonės itin dažnai susiduria su finansiniais sunkumais, šalia kurių galima pridėti ir žymų psichoemocinės sveikatos suprastėjimą, pasireiškiantį nerimu, depresija, baime likti vienišu, atskirtu nuo visuomenės.

Mobiliosios kosmetologijos paslaugos – tai vienas iš įrankių, padedančių pagyvenusiems ir kitiems socialiai pažeidžiamiems asmenims įgauti pasitikėjimo savimi, sklandžiau įsilieti į visuomenę, pažinti ir mokytis, gerinti ne tik psichologinę, bet ir fizinę sveikatą, tačiau pabrėžtina, jog tokio tipo paslaugos pagyvenusiems asmenims Lietuvoje galėtų ir turėtų būti teikiamos dažniau. Minėtąjį teiginį patvirtina ir nedidelis Lietuvoje parengtų mokslinių publikacijų, atliepančių gvildinamą temą, skaičius.

Literatūra

1. Andrulytė, U., Jokubaitytė, M. ir Valatkevičienė, L. (2023). Ligonius slaugančių asmenų gyvenimo kokybės gerinimas teikiant mobiliąsias kosmetologijos paslaugas. *Mokslas ir studijos*: 2023, 14–15.
2. Babik, I., & Gardner, E. S. (2021). Factors affecting the perception of disability: A developmental perspective. *Frontiers in Psychology*, 12, 702166. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.702166>
3. Cho, C. (2020). *Švytinčios odos paslaptys: korėjietiški grožio ritualai kiekvienai dienai*. Vilnius: „Baltos lankos“.
4. Čiapaitė, U. (2015). *Asmenų, turinčių fizinę negalią, gyvenimo kokybę ir fizinio aktyvumo sąsajos: magistro darbas*. Lietuvos sporto universitetas.

5. De Blaere, A. (2019). *The roles and significance of female beauty practices in a retirement home: master's thesis*.
6. Europos Komisija. (2021). Žalioji knyga. Dėl senėjimo. *Kartų solidarumo ir tarpusavio atsakomybės puoselėjimas*. [Žiūrėta 2024 – 02 – 15]. Prieiga per internetą: https://commission.europa.eu/system/files/2021-02/com_2021_50_f1_green_paper_lt.pdf
7. Guptor, M. (2018). *Požiūrio į senėjimą ir pagyvenusius žmones sąsajos su asmenybiniais ir psichosocialiniais veiksniais: disertacija*. Vilniaus universitetas.
8. Yu, H., Wang, X., He, R., Liang, R., Zhou, L. (2015). *Measuring the Caregiver Burden of Caring for Community-Residing People with Alzheimer's Disease*. 10.1371/journal.pone.0132168
9. Jocienė, J., Navikienė, Ž. ir Valiulienė, J. (2014). *Kosmetologijos ir grožio terapijos kompetencijų vertinimo metodika. Metodinė priemonė*. Panevėžys: UAB „Riprosetas“.
10. Jung, M. H., & Moon, J. S. (2018). A Study on the effect of beauty service of the elderly on successful ageing: Focused on Mediated Effect of Self-esteem. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 5(4), 213-223. 10.13106/jafeb.2018.vol5.no4.213
11. Kazemi, A., Azimian, J., Mafi, M., Allen A., K., & Motalebi A., S. (2021). Caregiver burden and coping strategies in caregivers of older patients with stroke. *BMC Psychol.*, 9(51), 1-9. <https://doi.org/10.1186/s40359-021-00556-z>
12. Lietuvos Respublikos sveikatos ministerija. (2024). *Sveikas senėjimas*. [Žiūrėta 2024 – 02 – 15]. Prieiga per internetą: <https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/sveikas-senejimas>
13. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (2004). *Kosmetologo rengimo standartas*. Vilnius: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo bei socialinė apsauga
14. Netuveli, G., & Blane, D. (2008). *Quality of life in older ages*. *British medical bulletin*, 85(1), 113-126. DOI:10.1093/bmb/ldn003
15. Oficialios statistikos portalas. (2024). [Žiūrėta 2024 – 02 – 16]. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/>
16. Okunevičiūtė-Neverauskienė, L., & Moskvina, J. (2014). Pažeidžiamos gyventojų grupės: iššūkiai užimtumui. *Socialinė teorija, empirija, politika ir praktika*, (9), 114-128. 10.15388/STEPP.2014.0.3772
17. Pavolytė, G. (2017). *Pagyvenusių žmonių gyvenimo kokybės ir fizinio aktyvumo sąsajos: magistro darbas*. Lietuvos sporto universitetas.
18. Richard, A., Harbeck, N., Wuerstlein, R., & Wilhelm, F. H. (2019). Recover your smile: Effects of a beauty care intervention on depressive symptoms, quality of life, and self-esteem in patients with early breast cancer. *Psycho-Oncology*, 28(2), 401-407. <https://doi.org/10.1002/pon.4957>
19. Ryu, S. J., & Lee, M. S. (2021). Effects of a beauty massage therapy program on cognitive functions and psychological factors in the elderly. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 1015-1020. <http://www.annalsofrscb.ro/index.php/journal/article/view/207>
20. Ryu, S. J., & Lee, M. S. (2022). A Study on Change in Physiological Activity in Elderly after Performance of Beauty Therapy Program. *Journal for ReAttach Therapy and Developmental Diversities*, 5(2s), 258-269. <https://jrtd.com/index.php/journal/article/view/149>
21. Romanssini, S. F., Scortegagna, H. D. M., & Pichler, N. A. (2021). Aesthetics and happiness in the perception of old people users of beauty products. *Revista Brasileira de Geriatria e Gerontologia*, 23. <https://doi.org/10.1590/1981-22562020023.200028>
22. Tadokoro, K., Yamashita, T., Kawano, S., Sato, J., Omote, Y., Takemoto, M., ... & Abe, K. (2021). Immediate beneficial effect of makeup therapy on behavioral and psychological symptoms of dementia and facial appearance analyzed by artificial intelligence software. *Journal of Alzheimer's Disease*, 83(1), 57-63. 10.3233/JAD-210284
23. Valatkevičienė, L. (2018). *Pagyvenusių suaugusių žmonių gyvenimo kokybės gerinimas teikiant mobiliosios kosmetologijos paslaugas: magistro darbas*. Vytauto Didžiojo universitetas
24. Valatkevičienė, L., Mickienė, Ž., & Teresevičienė, M. (2019). Pagyvenusių žmonių gyvenimo kokybės gerinimas, teikiant mobiliosios kosmetologijos paslaugas. *Sveikatos mokslai*, 29(6), 48-51. <https://doi.org/10.35988/sm-hs.2019.098>

The Issue of the Quality of Life of Elderly People, Improving Their Psycho-emotional Health with the Help of Mobile Cosmetology Services

(Received in February, 2024; Accepted in March, 2024; Available Online from 10th of May, 2024)

Summary

During the research presented in the article, it was aimed to reveal the issue of the quality of life of elderly people, improving their psycho-emotional health with the help of mobile cosmetology services. The method of comparing and summarizing data from Lithuanian and foreign scientific publications and the Lithuanian Official

Statistics portal was used to conduct the research. The results of the study showed that there is a noticeable phenomenon of population aging in Lithuania, therefore special attention should be paid to improving the quality of life of elderly people who are classified as socially vulnerable. Analysis of statistical data reveals that elderly people in Lithuania very often face financial difficulties, next to which a significant deterioration of psycho-emotional health, manifested by anxiety, depression, fear of being alone and separated from society, can be added. It should be emphasized that the phenomenon of ageism in society (negative attitudes and stereotypes about aging) further promotes the deterioration of the physical and psychological health of the elderly people.

Mobile cosmetology services are one of the tools that help the elderly and other socially vulnerable people gain self-confidence, integrate more smoothly into society, learn and improve not only psychological, but also physical health. However, it should be emphasized that mobile cosmetology services for elderly people in Lithuania could and should be provided more frequently. The mentioned statement is also confirmed by the small number of scientific publications prepared in Lithuania, responding to the topic under study.

